Periodieke evaluatie raadsrapporteurs 2024-2025

Nummer: 12288

Inleiding

In 2019 is als experiment gestart met raadsrapporteurs. Het doel was om de betrokkenheid van de raad bij belangrijke gemeenschappelijke regelingen (GR-en) te vergroten, zodat de raad beter aangesloten zou zijn op deze regelingen en haar controlerende rol effectiever zou kunnen uitoefenen.

Op 19 maart 2024 heeft de gemeenteraad, op basis van de evaluatie van de periode 2022-2023, besloten het raadsrapporteurschap voort te zetten volgens het kaderstellend document. Tegelijkertijd is besloten om, op basis van het prioriteringsvoorstel en het aangenomen amendement (waarbij raadsrapporteurs voor de MGR SDCG zijn toegevoegd), voor de duur van twee jaar raadsrapporteurs te benoemen voor de volgende GR'en:

- **Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM)**, taakveld Jeugdgezondheidszorg: gezien de bijdrage vanuit de gemeente, het bijbehorende financiële risico, en de evaluatie van de raadswerkgroep sociaal domein.
- **Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)**: gezien de verwachte ontwikkelingen in 2022 en de bijbehorende financiële onzekerheden, zoals de invoering van de Omgevingswet, de Wet kwaliteitsborging, en de veranderde bevoegdheden voor bodemzaken.
- **Groene Metropoolregio (GMR)**: gezien het belang voor en de (financiële) impact op de Gemeente Overbetuwe, en de zitting in de regionale agendacommissie.
- **Euregio Rijn-Waal**: gezien de zitting in de Euregioraad.
- **Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland (MGR SDCG)**: gericht op de module ‘Inkoop’.

In overeenstemming met het kaderstellend document 'Raadsrapporteurs en Verbonden Partijen Gemeente Overbetuwe 3.0', wordt in februari 2026 - het jaar waarin de raadsperiode eindigt - een periodieke evaluatie uitgevoerd. Deze evaluatie richt zich niet alleen op de inzet van raadsrapporteurs, zoals beschreven in het kaderstellend document, maar ook op de actualiteit van de prioriteringscriteria en het prioriteringsvoorstel van de verschillende GR-en.

Nu het einde van de raadsperiode in zicht komt, rijst de vraag of het raadsrapporteurschap ook in de toekomst moet worden voortgezet en, zo ja, voor welke gemeenschappelijke regelingen?

Opzet evaluatie

In deze evaluatie wordt geprobeerd antwoord te geven op de volgende vragen:

1. Moet de inzet van raadsrapporteurs worden voortgezet?
2. Welke GR(-en) verdienen in de komende raadsperiode extra aandacht van de raad als geheel (en waarom), en is het wenselijk om (extra) raadsrapporteurs voor deze GR(-en) aan te stellen?

3. Zijn de criteria voor de prioritering van de GR-en, zoals vermeld in het Kaderstellend document 'Raadsrapporteurs en Verbonden Partijen Gemeente Overbetuwe 3.0', nog steeds actueel?

Om de bovenstaande vragen te beantwoorden, is er een enquête uitgezet onder de raads- en burgerraadsleden en zijn er wensen en ervaringen verzameld van de raadsrapporteurs.

Resultaten enquête

De in november 2025 uitgezette enquête onder de raads- en burgerraadsleden is ingevuld door 10 respondenten, wat overeenkomt met 20% van de raadsleden en 13% van de burgerraadsleden. Gezien deze responspercentages kunnen de resultaten *niet* als volledig representatief worden beschouwd.

- 70% van de respondenten waardeert het werk van de raadsrapporteurs in het algemeen als goed of uitstekend.
- 60% van de respondenten beoordeelt de ontvangen informatie van de raadsrapporteurs als goed of uitstekend.
- 90% geeft aan dat het raadsrapporteurschap voldoet aan hun verwachtingen.
- 50% zegt dat de raadsrapporteurs hebben geholpen bij het raadswerk, terwijl 40% aangeeft dat dit soms het geval is.
- 80% vindt dat het raadsrapporteurschap voortgezet moet worden.
- 50% heeft ooit een raadsrapporteur benaderd voor vragen of informatie.
- Op de vraag welke GR-en in de komende raadsperiode extra aandacht van de raad nodig hebben, staat de GMR met stip bovenaan (100%), gevolgd door MGR SDCG (80%), ODRA (70%), VGGM (60%), BVO DRAN (40%) en de Euregio Rijn-Waal (20%).
- Wat betreft de vraag voor hoeveel GR-en het wenselijk en realistisch is om raadsrapporteurs te benoemen, geeft 80% aan dat dit voor maximaal drie GR-en geldt, terwijl 20% aangeeft dat dit zelfs voor meer dan drie GR-en wenselijk is.
  Tot slot werd de vraag gesteld of het coördinatorschap van raadsrapporteurs in de toekomst een taak van een raadslid moet blijven, of dat het een taak van de griffie moet worden. Op deze vraag is geen eenduidig antwoord gegeven. Sommigen zijn van mening dat het raadslid de coördinatie moet verzorgen, terwijl de griffie enkel faciliteert, omdat de griffie geen raadsleden coördineert. Anderen pleiten ervoor om deze taak bij de griffie neer te leggen, of voor een combinatie van beide, om zo de werkdruk voor het raadslid niet te verhogen.

Opmerkingen respondenten:

- ✓ Het merendeel van de raadsrapporteurs hebben regelmatig van zich laten horen.
- ✓ Het raadsrapporteurschap van de VGGM is onvoldoende van de grond gekomen.
- ✓ Organiseer (half)jaarlijks een RTG (Rondetafelgesprek) met de raadsrapporteurs om vragen en onderwerpen op te halen en te horen waar ze mee bezig zijn.
- ✓ Zorg voor extra begeleiding bij de start, bijvoorbeeld door middel van een warme overdracht en een overdrachtsdocument.
- ✓ Naast het doen van mededelingen tijdens de raadsvergadering (agendapunt

	'verbonden partijen'), zou informatie ook gedeeld moeten worden via een memo.
✓	Raadsrapporteurs moeten meer en beter geïnformeerd worden vanuit de ambtelijke organisatie.

Werkwijze en ervaringen raadsrapporteurs

Bij de start van de huidige raadsrapporteurs is, op basis van de Gemeenschappelijke Regeling, een specifieke opdracht aan hen meegegeven, die is opgenomen in het prioriteringsvoorstel. Na de laatste evaluatie van de periode 2022/2023 is de MGR SDCG toegevoegd, zonder dat daarbij een specifieke opdracht aan de raadsrapporteurs is meegegeven. Dit wordt als een experiment beschouwd.
De raadsrapporteurs zijn gevraagd om de stand van zaken in te vullen.
Tegelijkertijd is hen gevraagd naar hun ervaringen met het raadsrapporteurschap en eventuele aanbevelingen die zij willen meegeven.

Reacties raadsrapporteurs:

✓	Altijd handelen in opdracht van de raad.
✓	Zorgdragen voor transparantie van de verbonden partij.
✓	Geen politieke invloeden uitoefenen, maar partijloos en objectief uitvoeren.
✓	Een aandachtspunt is wellicht de terugkoppeling van de raadsrapporteurs naar de raad. De raadsrapporteurs bouwen veel kennis op over de gemeenschappelijke regeling, maar de raad krijgt hier te weinig van mee. Hierdoor kunnen de (burger)raadsleden, die daar interesse in hebben, niet collectief dezelfde kennis opbouwen.
✓	De communicatie tussen ambtelijk ondersteuner en raadsrapporteurs verbeteren, zodat beiden beter op de hoogte worden gehouden en geïnformeerd.

Evaluatie specifieke opdracht raadsrapporteurs → 'Stand van zaken':

GR	Opdracht	Stand van zaken
VGGM, *taakveld Jeugdgezond-heidszorg*	• Werken vanuit de centrale vraag of de GR voor Gemeente Overbetuwe uitvoering aan haar taak geeft zoals deze is vastgelegd in de GR en volgens de afgesproken financiële kaders, aan de hand van de kaders. • Organiseren van beantwoording op vragen die vanuit de gemeenteraad worden gesteld aan de hand van een aantal hoofdvragen: - Welke doelen zijn gesteld en behaald? - Welke inspanningen zijn gesteld en uitgevoerd? - Wat kost de GR ons per	De taken op het gebied van Jeugdgezondheidszorg worden volgens mij uitgevoerd zoals afgesproken, maar ik zit hier niet van dag tot dag bovenop. Ik bezoek de Algemene vergadering en de GZ-vergadering zo vaak als ik kan, deze vinden echter slechts enkele malen per jaar plaats. Het budget wordt overschreden, en dat wordt hoofdelijk omgeslagen op de deelnemende gemeenten. Maar nog steeds is dit een dienst die waarschijnlijk veel duurder uitvalt als je alles zelf moet organiseren. En dat is ook niet van deze tijd als je het mij vraagt. De vragen die vanuit de GR gesteld zouden zijn, zijn niet gemonitord. Ik heb geen aanbevelingen als raadsrapporteur, dan zou ik een veel te grote broek aantrekken. Om inhoudelijk mee te kunnen praten over dit onderwerp zou ik een parttime betaalde baan moeten hebben bij

	jaar? - Wat is het oordeel over rechtmatigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid? - Welke conclusies en aanbevelingen heb ik als raadsrapporteur? • Signaleren van (specifieke) aandachtspunten.	de gemeente Overbetuwe, zoveel leeswerk is het en zoveel zaken spelen er bij de VGGM.
ODRA	• Zicht houden ontwikkelingen en bijbehorende (financiële) consequenties voor Gemeente Overbetuwe, specifiek met betrekking tot invoering van de Omgevingswet, de wet kwaliteitsborging en de veranderde bevoegdheden voor bodemzaken.	<u>Proces fusie ODRA/ODRN (Omgevingsdienst Regio Nijmegen)</u> In eerste instantie sceptisch door de gebrekkige communicatie maar na bezoeken ten kantore van de ODRA en uitleg, het bezoeken van bijeenkomsten van de deelnemende gemeenten en persoonlijke uitleg van de directie ODRA hebben wij het volste vertrouwen dat de aanstaande fusie goed doordacht is en een duidelijke voordelige toegevoegde waarde voor onze gemeente heeft. <u>Omgevingswet/kwaliteitsborging en bodemzaken</u>: Ook in de nieuwe Omgevingsdienst Groene Metropool (ODGM) hebben de Omgevingswet, de Wet kwaliteitsborging en de veranderende bevoegdheden voor bodemzaken in al hun vormen de benodigde aandacht. Alles is geüpdatet en geactualiseerd per ultimo november 2025. <u>Financieel</u>: De bijdrage blijft 2026/2027 gelijk voor alle deelnemende gemeenten. Eindgesprek met ODRA voor deze periode van de raadrapporteurs: Deze willen wij graag plannen voor eind januari/begin februari 2026. <u>Eindconclusie raadsrapporteurs over nut en toegevoegde waarde</u>: Wij hebben het raadsrapporteurschap als waardevol ervaren, vooral omdat wij door het organiseren van een RTG met een inventarisatie van de wensen en verwachtingen van de gemeenteraad konden beginnen met een onafhankelijke gelegitimeerde uitvoering van onze taak. Wij willen de raad bedanken voor hun vertrouwen. Wel willen wij opmerken dat bij incidenten de raadsrapporteurs in de communicatie niet altijd meegenomen worden / op de hoogte worden gebracht.
Euregio Rijn-Waal	• Namens de Raad van Overbetuwe lid van de Euregioraad.	Bij de formele vergaderingen in juni en november vertegenwoordigen de raadsrapporteurs (zoveel mogelijk samen) de gemeenteraad van Overbetuwe. De vergaderingen worden voorbereid op basis van ambtelijke input op de agenda. Soms is het niet mogelijk om beiden aanwezig te zijn, dan neemt één van de raadsrapporteurs de honneurs waar. De terugkoppeling van de vergaderingen worden via iBabs met de raad gedeeld.

		Door een andere taak van de ambtelijk ondersteuner wordt er de laatste tijd de inbreng vanuit de ambtelijke organisatie gemist. De input werd altijd als waardevol ervaren. Tijdens de schoolwedstrijd vielen leerlingen van Lyceum Elst in april 2025 in de prijzen. Op initiatief van de raadsrapporteurs verraste burgemeester Patricia Hoytink-Roubos de leerlingen tijdens de uitreiking met een felicitatie, die werd onderstreept door het overhandigen van een Overbetuwse bronzen poppy.
GMR	• namens de Raad Overbetuwe lid van de regionale agendacommissie; • bij de volgende evaluatie (of eerder indien wenselijk) een (eventuele) prioritering over de vijf opgaven (aandachtsgebieden) voor te stellen op basis van de criteria voor het raadsrapporteurschap; • verdiepen in (eventueel geprioriteerde deel van) de vijf opgaven en organiseren van relevante (expert)sessies ten bate van raadsbrede en inhoudelijke verdieping.	• De raadsrapporteurs zijn bij alle bijeenkomsten van de RAC aanwezig geweest. Ook de bijeenkomsten die voor alle raadsleden georganiseerd zijn, zijn door minimaal een van de raadsrapporteurs bezocht. • Het is lastig, zo niet onmogelijk om een prioritering aan te brengen in de opgaven. De raadsrapporteurs volgen de actualiteit. Daarbij is de termijnkalender het beste document om vanuit te werken. Dit document wordt opgesteld door het regiobureau van de GMR. Deze termijnkalender is onderdeel van de RAC-vergadering. Overigens is een accurate termijnkalender zelf al een uitdaging geweest. We hebben het regiobureau in het afgelopen jaar herhaaldelijk aangesproken om deze kalender correct te vullen en actueel te houden. Dat heeft geresulteerd in een steeds actuelere en meer accurate termijnagenda, maar het blijft een aandachtspunt. Deze termijnkalender is de basis voor het overleg met de regiocoördinator en het college. Items op de termijnkalender kunnen aanleiding zijn tot een eventueel agenderingsverzoek, een informatiememo of een gesprek met het college over de wijze van aanbieden van stukken aan de raad. • Verder agenderen we de GMR analoog aan de P&C-cyclus: Op ons initiatief is er in de afgelopen twee jaar in het voorjaar een bijeenkomst gehouden waarin per opgaaf een ‘pitch’ wordt gegeven over wat deze opgave voor Overbetuwe ‘oplevert’. Dat is input voor de raad voor besluitvorming over de kadernota waarin het besluit over deelname is opgenomen. In het najaar, bij de besluitvorming volgt nog een korte inhoudelijke notitie over de verschillende opgaven voor Overbetuwe. Wat ons betreft houden we deze methodiek aan. • In het overzicht mist The Economic Board. We vinden het van belang om deze ook separaat aan het lijstje toe te voegen. Ons voorstel voor een nieuwe opdracht zal dan ook zijn: • Overbetuwe vertegenwoordigen in de Regionale Agendacommissie van de GMR • Aandringen op een accurate en actuele termijnkalender voor de GMR en op basis van

		deze kalender in overleg met de regiocoördinator en het college zorgdragen voor een tijdige en correcte agendering en informatievoorziening voor de raad. • Daarnaast zorgen dat de raad wordt geïnformeerd over de toegevoegde waarde van de GMR voorafgaand aan de kadernota en programmabegroting, zodat zij in staat gesteld wordt om een oordeel te vormen over deelname aan de opgaven.
MGR SDCG, *Module Inkoop*	Geen specifieke opdracht meegegeven (moet worden gezien als een experiment).	Naar aanleiding van het gelopen proces in de regio centraal Gelderland en de gemeenteraad rond het tariefonderzoek en het stellen van regels voor een goede verhouding tussen prijs en kwaliteit van een voorziening (reële prijs) hebben raadsrapporteurs gesproken met de directeur van de MGR. Deze heeft toegezegd om de informatie van de MGR makkelijker toegankelijk te maken voor iedereen. Daarnaast spraken raadsrapporteurs met de behandelend ambtenaren van de gemeente Overbetuwe. Deze zegden toe de raadsrapporteurs voortaan te betrekken bij het formuleren van beleidsadviezen (net zoals de adviesraad sociaal domein). De raadsrapporteurs bezochten een voorlichtingsavond van alle gemeenschappelijke regelingen. Na de genoemde gesprekken zijn de raadsrapporteurs niet actief geïnformeerd door de MGR en/of de beleidsambtenaren. De raadsrapporteurs hebben passief informatie gevolgd over/van de MGR. Zij hebben onvoldoende zicht op (nieuwe) ontwikkelingen binnen de MGR en de mogelijke financiële gevolgen voor Overbetuwe. Dit geldt ook voor de overige aandachtspunten van de specifieke opdracht. Vanaf 1 november 2025 is er nog één raadsrapporteur in functie voor de MGR.

Conclusies

1. Er is positieve steun voor het raadsrapporteurschap, maar tegelijkertijd blijkt er ruimte voor verbetering in de praktische effectiviteit en de frequentie van de interactie tussen raadsleden en raadsrapporteurs.
2. Er sprake van een paradox tussen de waardering voor de raadsrapporteurs en het aantal respondenten dat de enquête heeft ingevuld. Dit geldt ook voor het invullen van vacatures voor raadsrapporteurs: de afgelopen periode toont aan dat raads- en burgerraadsleden niet in de rij staan om deze rollen in te vullen.
3. De ervaring leert dat raadsrapporteurs zelf de nodige vrijheid moeten hebben om het raadsrapporteurschap naar eigen inzicht in te vullen en dat het niet noodzakelijk is om alle aspecten strikt vast te leggen.
4. Het kaderstellend document 3.0 blijft een uitstekende leidraad en hoeft niet geactualiseerd te worden.

Aanbevelingen

1. Vervolg de inzet van raadsrapporteurs voor gemeenschappelijke regelingen (GR-en) die op grond van het Prioriteringsvoorstel 2026-2030 extra aandacht verdienen tijdens de komende raadsperiode. Dit betreft de volgende GR-en: MGR SDCG (taakveld: Module Inkoop), GMR, Omgevingsdienst Groene Metropool[1] (ODGM), VGGM (taakveld: Jeugdgezondheidszorg) en Euregio.
2. Handhaaf de mogelijkheid voor ad-hoc inzet van raadsrapporteurs voor GR-en die, naar het oordeel van de raad, extra aandacht vereisen.
3. Organiseer jaarlijks een Rondetafelgesprek (RTG) met de raadsrapporteurs om belangrijke onderwerpen te bespreken en vragen te verzamelen. Dit wordt gezien als een waardevolle stap om de communicatie en samenwerking met de raad te verbeteren.
4. Verbeter de informatieverstrekking: Naast het doen van mededelingen tijdens raadsvergaderingen (onder het agendapunt ‘verbonden partijen’), wordt voorgesteld de focus te leggen op relevante onderwerpen die op de agenda van de voorronden staan. Een handig hulpmiddel hierbij is het gebruik van een memo (er is hiervoor een apart format beschikbaar). Dit zal bijdragen aan grotere transparantie en toegankelijkheid van de informatie.
5. Zorg voor betere en volledigere geïnformeerde raadsrapporteurs vanuit de ambtelijke organisatie, zodat zij hun werk effectiever en doelgerichter kunnen uitvoeren.
6. Bied extra begeleiding bij de start, bijvoorbeeld door een warme overdracht en het verstrekken van overdrachtsdocumenten. Dit wordt als essentieel gezien om nieuwe raadsrapporteurs sneller op weg te helpen.
7. Koppel The Economic Board (TEB) los van de GMR, ondanks de gedeeltelijke koppeling met het programma Productieve Regio. De TEB richt zich immers ook op andere, uiteenlopende zaken en is bovendien geen Gemeenschappelijke Regeling. Het niet loskoppelen zou bovendien een extra belasting betekenen voor de raadsrapporteurs van de GMR.
8. Geef raadsrapporteurs de vrijheid om het raadsrapporteurschap naar eigen inzicht in te vullen, zonder dat een gedetailleerde omschrijving van de opdracht ten grondslag ligt. Dit verklaart ook waarom het kaderstellende document niet in de vorm van een verordening wordt omgezet.

[1] Per 1 januari 2026 zijn de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) en de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN) samengegaan in de Omgevingsdienst Groene Metropool (ODGM).